

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorūmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Conferentia LX. De concupiscentia appetitus sensitivi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

CONFERENTIA LX.

De concupiscentia appetitus sensitivi

93. **C**oncupiscentia in proposito est passio petiius sensitivi prosequentis aliquod num delectabile; ut *amor*, *desiderium*, *spes*, *anxia*, *gandum*: aut contrà fugientis malum oppositum; ut *odium*, *fuga*, *timor*, *desperatio*, *tristitia*, &c. Jam alia est passio antecedens, quæ sola apprehensione objecti delectabilis, vel contrarii, absque ulla deliberatione intellectus, vel sensu voluntatis exurgit, vel durat in parte sensitiva: ac proinde secundum le nec meriti, nec meriti seu peccati capax est. Consequens autem passio, quæ deliberato arbitrio & consensu voluntatis, vel jam excitata admittitur, vel etiam ex proposito excitatur, ut scilicet ad promptiorum seu intensiorem operationem deserviat. Relevandum ergo hic est, quomodo ejusmodi passiones se habeant ad voluntarium in actibus humanis. Sit itaque

94. RESOLUTIO I. Concupiscentia, passio quæcunque, antecedens vel subsequens non reddit actum involuntarium: pro hac stat *Patrit. n. 61. Divum Thom. 1. 2. q. 6. a. 1. in 4. Dist. 29.*

Ratio igitur est manifesta: quia involuntarium est, quod fit à principio extrinseco, aut saltem contra inclinationem voluntatis, seu cum aliquis dispergit: sed quod fit ex passione concupiscentiæ, simpliciter fit à principio intrinseco, secundum inclinationem voluntatis naturaliter.

upotæ inclinatæ in appetibilia appetitus sensitivi, præsertim in iracundis & libidinosis : igitur, &c.

95. RESOLUTIO II. Concupiscentiæ Passio voluntarium imperfectum seu spontaneum potius auget. *idem qui sup.*

Ratio autem est: *Quia illud, quod fit à principio intrinseco ex prævia cognitione, est voluntarium secundum omnes: & passio concupiscentia (puta voluptas, ira, &c.) trahit voluntatem à principio intrinsecum majori cum impetu ferri in objectum concupitum: igitur potius auget quam impedit voluntarium spontaneum.* Unde et illud Jacobi: *unusquisque tentatur à concupiscentia sua abstractus & illectus.*

96. RESOLUTIO III. Concupiscentiæ passio voluntarium perfectum minuit, & quandoque omnino aufert: *idem qui sup.*

Ratio est: *Quia liberum consistit in indifferenter voluntatis ad volendum objectum propositum à intellectu cum hujusmodi indifferentia boni & mali; quod autem passiones concupiscentiæ impediant intellectus deliberationem, ac faciant, ut magis estimet ac ponderet rationes ac motiva pro parte concupita; minus verò motiva in oppositum, fit ut voluntas minus liberè feratur in objectum propter passiones impedientes.* Imò contingit passionem iræ intellectum perturbare, & sola objecti concupiti consideratione occupatum excæcare, ut non possit omnino deliberare vel etiam apprehendere rationes in oppositum, ut sit in furoris; atque ita passio omnino aufert libertatem,

tem, & voluntatem perfectum. Et ideo communis jam est persuasio, quod qui minus liberè agit, minus delinquit circa objectum malum: & minus meritum habet circa objectum virtutis & bonum. Econtra passio consequens voluntarie exitate à voluntate auget voluntarium, & consequenter etiam peccatum. Unde D. Thom. 1. 2. q. 77. a. 6. dicit: *Signum est magnitudinis ejus (peccati) quia monstrat intensionem voluntatis ad actum peccati, quod sensu verum est, quod quanto quis majori libidine, et concupiscentia peccat, tanto gravius peccat.*

CONFERTIA LXI.

Quid sit bonitas & malitia moralis actus humani?

74. **R**ESOLUTIO: Bonitas moralis actus humani est rectitudo actus secundum rationem, vel legem. Econtra malitia moralis est privatio hujusmodi rectitudinis secundum rationem, vel legem, quæ alias deberet inesse actu. Ita D. Thom. 1. 2. q. 8. a. 1. ubi haec habet: *Omnis actio, in quantum habet aliquid de esse, in tantum habet de bonitate: in quantum vero deficit ei aliquid de plenitudine essendi, quæ debetur actioni humana, tantum deficit à bonitate, & sic dicitur mala. Quia autem sit illa plenitudo, quæ debetur actioni humanae, ait Scot. 3. d. 36. q. un. bonitas actus moralis est quasi quidam decor illius includens debitam proportionem ad omnia, ad quæ debet actus proportionari; ut potè ad potentiam, ad objectum, ad finem, ad tempus, ad locum, ad modum, &c. Pro horum meliori intelligentia*

Expl.